

Ābolu šķirne 'Honey Crisp'

labi āboli par labu cenu un vienmēr bija arī atšķirīgi nestandarta āboli, kurus labi izpirka par mazākām naudiņām. Tagad nestandarta ābolus iespējams pārdot tikai mazos daudzumos, nevienam tas vairs īpaši neinteresē. Ja cilvēks pērk, tad pērk atbilstošas kvalitātes precī.

– Kādas tehnoloģijas būs perspektīvas augļkopībā?

– Mēs esam bijuši kopšanas tehnoloģiju maiņas aktīvi dalībnieki un to pieredzējuši arī savā saimniecībā. Piemēram, bijām vieni no pirmajiem, kas Latvijā savā saimniecībā ieviesa elektriskās šķēres. Šobrīd tādas ir gandrīz visās *Augļu nama* biedru saimniecībās.

– Kuras elektriskās šķēres ir tās labākās?

– Tāpat kā mašīnām, arī katrām šķērēm ir savi plusi un savi mīnusi un katram vadītājam sava gaume. Elektriskās šķēres iedala divās grupās: lielās šķēres ar akumulatoru uz muguras vai pie jostas un mazākas šķēres ar akumulatoru pie roktura kā visiem rokas elektroinstrumentiem. To cenas atšķirība diezgan liela. Es vairāk sliecos uz šķērēm, kurām ir atsevišķi akumulatori pie jostas vai uz muguras, jo tās ir paredzētas lielākai slodzei. Abām šķērēm darba diapazons ir diezgan līdzīgs, bet pie viena intensīvas slodzes 5–10 ha lielā dārzā griešanas laikā varētu nākties nomainīt vairākas mazās šķēres, kamēr lielās vēl joprojām kalpos. Ir starpība, vai izvēlies divas, trīs lētākas, vai vienas dārgākas, bet izturīgākas un intensīvāk izmantojamas. Protams, kas kurā brīdī šķiet svarīgāk un ērtāk.

– Kā ar ābolu lasīšanas robotiem?

– Ar lasīšanas robotiem varētu būt apmēram tas pats, kas šobrīd ar krusas tīkliem. Svarīgi, cik lielas ir potenciālās ražas. Neatmaksāsies iegādāties robotu vai pretkrusas tīklu, ja raža ir 10 t/ha. Taču nav šaubu, ka ražas novākšanas metodes mainīsies, jo pēc 10 gadiem piesaistīt strādniekus būs vēl sarežģītāk nekā tagad. Audzētājiem būs jāizdomā, kā darbinieks ērti varētu salasīt to pašu daudzumu vai pat vēl vairāk. Agrāk mums nebija augļu lasīšanas somu, tagad tās ir visās saimniecībās. Pirmās somas atvedām no dārzkopības izstādes Itālijā. Agrāk nebija augļu lasīšanas platformu, ar kurām var pacelties

gandrīz līdz pašām galotnēm, lai nav jākāpj pa trepītēm pie katra koka. Pat ja cilvēks nenolasa vairāk, viņš dienas beigās nav tik ļoti noguris un ir ar mieru nākt strādāt arī turpmāk. Ja būtu jālasa, kā iepriekš, stāvot uz trepītēm, zināmā vecumā cilvēks vairs negribētu nākt strādāt, jo viņš to vienkārši vairs fiziski nevar izdarīt. Pašlaik daudzi nāk lasīt ābolus, paņemot atvaļinājumu. Skaidrs, ka mēs visu gadu nevaram nodrošināt darbu 10 vai 15 cilvēkiem. Mums viņi ir vajadzīgi tikai ražas vākšanas laikā. Ja cilvēkam ir iespējas paņemt atvaļinājumu un viņš savā atvaļinājumā jūtas atpūties, nav pārguris, atgriežoties savā pamatdarbā, tad ir cerība, ka varam rēķināties ar viņu ražas vākšanas laikā arī citreiz.

– Ar kurām firmām jūs sadarbojaties jauno tehnoloģiju jomā?

– Tādu tehnikas piegādātāju, kas būtu specializējušies dārzkopībā, nav daudz. Pēdējos gados savu piedāvājumu dārzkopībā ir attīstījis *IKU Eduards*, arī *Agrimatco Latvia*. Ir virkne firmu, piemēram, *Kalnakrogs*, kas pamatā piedāvā lauksaimniecības tehniku, bet papildus arī dārzkopības tehniku un iekārtas. Daudzas firmas, kas strādā arī ar Polijas tehnikas piegādēm. Specializētos dārza traktoros kooperatīva biedri iegādājās no kooperatīva *Latraps*, firmām *Agrimatco Latvia*, *Vomer Agro* un *Baltem*.

– Kāda sadarbība ar zinātniekiem?

– Ciešāka sadarbība ir ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes Dārzkopības institūtu un Augu aizsardzības zinātnisko institūtu *Agrihorts*. Kooperatīvs un tā biedri ar šiem zinātniekiem sadarbojas jau ilgstoši vairāku projektu ietvaros. Augļkopība ir nozare, kurā audzēšanas tehnoloģijas mainās lēni un pamatprincipi ir nemainīgi. Tomēr jaunas lietas ienāk, un saimniekiem ir jāmacās visu laiku. Sadarbība ar zinātniekiem dod iespējas gan izvirzīt jautājumus, kas ir problemātiski saimniecībās, gan uzzināt vairāk par tendencēm pasaules mērogā.

Protams, mēs esam ieinteresēti dārzkopības nozares attīstībā Latvijā kopumā, tajā skaitā dārzkopības izglītībā. No šā gada piedalāmies Bulduru dārzkopības skolas biedrības projektā, kur maksājam stipendiju vienam audzēknim. Tā ir laba iespēja veicināt pēctecību nozarē.

– Kā *Augļu nams* izskatīsies pēc 10 gadiem?

– Negribas jau atzīt, bet fakts – mēs vairs nebūsim jauni. Labā ziņa ir tā, ka arī pēc 10 gadiem pastāvēs tās pašas saimniecības, jo ir vērojama pēctecība. Iespējams, kooperatīvam būs pievienojušies kādi pieci jauni biedri, un tas jau būs daudz. Desmit gadi ir pietiekami ilgs laiks. Varbūt kāda saimniecība mainīs saimniekošanas virzienu, audzēsīm kādus eksotiskākus augļus. Droši vien ābolu audzēšana būs attīstījusies, ražas būs lielākas un stabilākas. Iespējams, būsīm nonākuši arī līdz krusas tīkliem un apūdeņošanas sistēmām, kas droši vien jau vairākās saimniecībās līdz tam laikam būs ierīkotas.

Visdrīzāk augļi tiks realizēti galvenokārt tepat Latvijā. Pavisam skaisti būtu, ja no septembra līdz februārim, kamēr ir Latvijas āboli, veikalos būtu divi vai trīs piedāvājumi ar Latvijas āboliem. Un tikai tad, kad beigušies vietējie āboli, tirdzniecībā varētu parādīties importa āboli. Tas būtu skaisti!